YIL: 2 — SAYI: 53
31 MART 1976
ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR
Adres : P.K. 68 ZONGULDAK
Fiyatı : 100 krş.

İŞÇİ DAVASI

«Belli bir ülkede sosyalist hareket ne kadar genç ise, sosyalist olmayan ideolojiyi yerleştirme çabalarına karşı o ölçüde çetin mücadelelere girişilmelidir.»

DÜNYADA DETANT — ÜLKEDE SOSYALİZM

BAŞYAZI

SOSYALİZM, KAPİTALİZME MEYDAN OKUYOR

Bu haftalık gazete haberleri bile sosyalizmin insanların refahı ve mutluluğu için daha iyi bir düzen olduğunu ortaya koyuyor.

Bütün işçiler bilirki kapitalist ülkelerde iş kazalarını önlemek için yeterli tedbirler alınmaz. Buna karşılık sosyalizm insan hayatına en büyük değeri verir. İş kazalarını önlemek için hiç bir çalışmadan kaçınılmaz. Milyonlarca lira harcanmaktan kaçınılmaz. Türkiye de Zonguldak kömür ocaklarında yılda 5 milyon tona yakın kömür üretilir. Ve bir yıl içinde ortalama 70 maden işçisi hayatını kaybeder. Buna karşılık Sovyetler Birliğinde yılda 700 milyon ton kömür üretilir. Ama Türkiye'deki kadar kaza olmaz.

Sosyalist ülkeler kaynakların insanların refahı için kullanılmasına çalışıyor. Örneğin Sovyetler Birliğinde kişi başına düşen savunma harcaması yılda 95 dolar. Buna karşılık Almanya'da 260 dolar, Amerika'da ise 430 dolar. Kapitalist ülke sermaye sınıfları milli gelirin büyük bir kısmını silahlanma için harcıyor. Örneğin Türkiye'de bütçenin yüzde 30'na yakın bir kısmı savunma harcamalarına gidiyor.

Yine bir sosyalist ülke olan Romanya'da milli gelirin yüzde 33 lük bir kısım yatırımlara ayrılıyor. Yani yeni fabrikaların ve işletmelerin kurulmasına harcanıyor. Buna karşılık Türkiye 1976 bütçesinde yatırım harcamalarına yüzde 17 lik bir miktar ayırıyor.

Aynı hafta içinde kapitalist ülkelerden gelen haberlere bakarsak neler görüyoruz. Kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı bütün gücüyle sermaye sınıfı iktidarlarına karşı mücadele veriyor. Grev ve yürüyüşler bütün Avrupa'yı sarmış durumda. Portekiz'de, İtalya'da, Fransa'da, İngiltere ve Finlandiya'da işçiler grev, yürüyüş ve direniş yapıyorlar. Bu direnişlerin en büyük nedeni kapitalist ekonominin yarattığı işsizlik, pahalılık ve kapitalizmin yolsuzlukları. Örneğin Amerika'da, İngiltere'de işçiler, işsizliği protesto için miting ve yürüyüşler yapıyorlar. Amerika'da işsiz kalan bir genç, boynuna tabela asıp «iş arıyorum» diye günlerdir sokaklarda dolaşıyor. Finlandiya'da 40 bin besin işçisi grev yapıyor. Kapitalizm, ne işçilerin ne de diğer çalışan sınıf ve tabakaların sorunlarına çözüm getiremiyor. İşçileri, işsizliğe, pahalılığa ve çeşitli yolsuzluklara mahkum ediyor. Bunun örneklerini kendi ülkemizde de her gün görüyor ve duyuyoruz.

işçi davası

İtalya'da onbinlerce işçi kapitalizmi protesto etti.

İTALYA İŞÇİLERİ GENEL GREV YAPTI

İtalya'da da hayat pahalılığı ve enflasyon hızla artıyor. Sermaye sahiplerinin siyasi iktidarı sermayedarların içine düştükleri ekonomik buhranın yükünü işçi ve emekçilere ödetmek istiyor. Bunun için vergiler artırılmak isteniyor.

İtalya'da bu arada rüşvetler de alabildiğine yayılıyor. İtalya'da bir sürü çokuluslu şirket Komünist Parti dışındaki parti yöneticilerine ve yüksek rütbeli askerlere rüşvet dağıtıyor.

25 mart günü 15 milyon işçi ve memur vergileri, rüşvetleri ve artan hayat pahalılağını protesto etmek için Genel Greve gitmiştir. Ayrıca Genel Greve katılan Milano kentindeki işçiler büyük bir protesto gösterisi yapmışlardır. Gösteriye onbinlerce işçi katılmıştır.

Bu arada işçi sınıfı Belediye seçimlerinde sermaye partilerini yenilgiye uğratmıştır. Geçen hafta yapılan Roma şehrinin Belediye seçimlerini Komünist ve sosyalist Partilerin ortak listesi kazanmıştır. Roma'daki sosyal demokrat partili işçi ve emekçiler de Komünist ve Sosyalist Partinin ortak listesine oy vermişlerdir.

Sovyetler Birliğinde ocak yangınlarına karşı tedbirler arttırılıyor

Sovyetler Birliğindeki ocak yangın söndürme aleti denenirken.

Kapitalist ülkelerde iş cinayetleri birbirini izliyor. Geçtiğimiz ay içinde ülkemizde, özellikle madenlerde yine çok sayıda işçi iş cinayetine uğradı. Yalnız Zonguldak madenlerinde ölenlerin sayısı 10'u aştı. Mardin'de 4 madenci öldü. Diğer kapitalist ülkelerde de iş cinayetleri durmadı. Amerika'da ve Filipinler'de meydana gelen iş cinayetlerinde maden işçileri toprak altında kaldı.

Bu ölümlerden, madenlerde, iş yerlerinde tedbir almayan sermaye sahipleri sorumludur. Sermaye sahipleri ve onların siyasi iktidarları işçilerin hayatını değil, kârların artmaşını düşünüyor. İşyerlerinde sağlığın korunması, ilk yardımların yapılması için bile yeterli tedbir alınmıyor. İşçiler kazalandıktan sonra bile yeterli tedaviyi göremiyor. Nitekim geçen hafta Ereğli Kömür İşletmesi Gelik maden ocağında Hüseyin Bacaklıoğlu adındaki maden işçisi sakatlandı. Kazadan ancak 1,5 saat sonra sigorta hastanesine getirildi. İşçiler, «Her bölgedeki pansiyonlarda eskiden doktor bulunurdu. Şim di Amelebirliği Sigortaya devrolunca bunlar kalktı. Bize sağlık hizmeti yapılmıyor. Doktor istiyoruz.» dediler.

Kapitalist ülkelerde insan hayatına değer verilmezken, sosyalist ülkelerde kazalara karşı tedbirler daha da artırılıyor. Nitekim Sovyetler Birliğinde ocak yangınlarının anında söndürülmesi için yeni bir alet yapıldı. Bu alet sayesinde ocak yangınları yangının başlamasından en geç 14 saniye sonra söndürülmekte. Böylece kazalar karşısında insan hayatı emniyet altına alınmaktadır.

Sovyetler Birliğinde işçiler için koruyucu tedbirlerin alınması, üretimin de artmasında yardımcı olmaktadır. Halen Sovyetler Birliği yılda 700 milyon ton kömür üreterek dünyada birinci sırada yer almaktadır.

50 bin maden işçisi toplu sözleşmeye hazırlanıyor

• MERKEZ ATÖLYESİ İŞÇİLERİ SÖZLEŞME İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİ İŞÇİ DAVASI'NA AÇIKLADILAR

E.K.İ. Merkez Atölyesi İşçilerinden bir grup görüşlerini gazetemize açıklarken. (Foto: İ. Davası)

Ereğli Kömürleri İşletmesi (E.K.İ.) Merkez Atölyeleri işçileri 7. Dönem Toplu İş Sözleşmesiyle ilgili bir taslak hazırlamışlardır. İşçiler, hazırladıkları taslağın altına imzalarını atarak Zonguldak Maden İşçileri Sendikasına vermişlerdir.

İŞÇİ DAVASI, Atölye işçilerinin aralarında seçtikleri sözleşme komisyonu üyesi işçilerle bir röportaj yapmıştır. Aşağıda bu röportajı sunuyoruz ;

— Atölye işçileri de Zonguldak Maden İşçileri Sendikası üyesi. Sözleşmeye sendika oturacağına göre, sizler neden ayrıca bir taslak hazırladınız?

— Sendika yönetimi işyerlerine işçilerin ayrı ayrı cevaplandırmaları için sözleşme anketi dağıttı. Biz, bu anketlerin ayrı ayrı işçiler tarafından doldurulmasının yanlış olacağı görüşündeyiz. İsteklerin topluca sendikaya iletilmesinin daha doğru olacağına inandık. Ayrıca, Sendika bu anketleri dağıtmış olmasa bile, bizler isteklerimizi ortaya koymak istedik. Sözleşme taslağı hazırlama ihtiyacımız buradan doğdu.

— Taslağınızda sözleşme görüşmelerinin Zonguldak'ta yapılmasını istiyorsunuz. Bunun nedeni ne?

— Görüşmelerin Ankara'da yapılması bazı sakıncalar ortaya çıkarıyor. Bir kere masraflı oluyor. Ve bu masraflar eninde sonunda bizim sırtımızdan çıkıyor. İkincisi, bizlerden, işçilerden uzakta yürütülen bir sözleşme görüşmesinde daima işveren kârlı çıkıyor. Sözleşme görüşmeleri Zonguldak'ta yapılırsa hem işveren, hem de sendika yöneticileri bizlerin ağırlığını daima hissedecektir. Bu bakımdan görüşmelerin burada yapılması bizim için yararlı.

— Hazırladığınız taslağı diğer bölgelerde, işyerlerinde çalışan işçilere de gönderecek misiniz?

— Göndereceğiz. Bu, sadece Atölye işçilerinin isteklerini yansıtıyor. Diğer bölgelerde, yer altında çalışan arkadaşlarımız da isteklerini bizim gibi kendileri tesbit etmelidir, diyoruz. Sonunda bunlar bir araya getirilir, bütün Maden Havzası işçilerinin isteklerini gösteren bir ana taslak ortaya çıkar.

— Sendika yöneticileri, sizin bu taslağınızı ve diğer bölgelerden de gelecek istekleri dikkate almazsa o zaman ne yapmayı düşünüyorsunuz?

— Biz, Atölye işçileri olarak isteklerimizi ortaya koyuyoruz. Ama aynı zamanda, bütün maden işçilerine sendikal mücadelenin nasıl yürütülmesi konusunda da örnek olmaya çalışıyoruz. Sendikal mücadele, bütün işçilerin birliği sağlanarak, sendika ile işçi içiçe geçmiş olarak yürütülür, diyoruz. Doğru bir anlayış ortaya koyuyoruz. Bu mücadeleyi böyle yürüten yürütür. Yürütemeyenlere, bütün işçilerin isteklerini dikkate almayanlara karşı ise elbette ki uzun vadeli bir mücadele de başlamış olur.

— Bazı işçiler, «Bu sendika artık adam olmaz, DİSK'e bağlı yeni bir sendika kuralım, öyle mücadele edelim» diye çalışma yapıyorlarmış. Sizin bu konudaki görüşünüz nedir?

— Bizim şu andaki sorunumuz DİSK - TÜRK-İŞ sorunu değildir. Esasen, DİSK olsun, Türk-İş olsun, işçiler sendikalarına kendileri sahip çıkmaz, yöneticilerinin hatalı tutumlarını eleştirmezlerse mücadele başarılı olamaz. İşte biz de işçiler olarak sendikamıza sahip çıkalım diyoruz.

— İşçi sınıfının kurtuluşu için sizce ekonomik mücadele yeterli mi?

— İşçi sınıfı ekonomik mücadele ile bazı haklar elde eder. Ama siyasal mücadele etmezse kurtuluşu sağlanamaz. Bizce ekonomik ve siyasi mücadele birlikte yürütülmelidir.

— Son olarak bize söyleyecek bir şeyiniz var mı?

— Maden işçisinin kendi meselesine sahip çıkmasının zamanı çoktan gelmiş de geçmiştir bile. İşçi Davası Gazetesi vasıtasıyle bütün işçi arkadaşlara sesleniyoruz : HEPİMİZ SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNE KATILALIM.

Hürcam-İş'in daha önce Gebze'de yaptığı toplantıdan bir görünüş.

HÜRCAM-İŞ'İN SOHBET TOPLANTILARI SÜRÜYOR

İstanbul (İşçi Davası) — Hürcam-İş Sendikası, toplu sözleşme taslağının işçilere açıklanması için toplantılar yapmaya devam etmektedir. 18 mart perşembe günü sendika, Topkapı Şişe Sanayii, Teknik Cam ve Hasan Gökyiğit Oğulları Cam Sanayii işyerlerindeki 850 işçinin katıldığı bir sohbet toplantısı daha yapmıştır.

Bu toplantıda açış konuşmasını yapan Hürcam-İş Genel Başkanı Ali Şahin şunları söylemiştir :

«Yedi iş yerinde yetkilerin kesinleşmesinde, faşizmin açık tırmandığı ortamda zorluklarla karşılaşıldı. İşçilerin çoğunluğunu temsil eden sendikamızın iş kolu yetkisi, Çalışma Bakanlığı tarafından savsaklanmaktadır. Bu haklı davamız masa başında bırakılmayacaktır. Anayasal koşullar içinde gerekli eylemler yapılacaktır Yeni gelecek vergi sistemi ile, ücretlerden yüzde 34 oranında vergi kesilecektir. Bu bütün işçi sınıfına yüklenmiş ağır bir yüktür. Bu vergi sistemi çalışanların yüzde 66 sını kapsamaktadır. Bu şartlarda toplu sözleşmelerin yeniden düzenlenmesi gerekir. Hürcam-İş Sendikası olarak yetkili olduğumuz işkolunda toplu iş sözleşmesi imzalamak için girişimlerde bulunduk.»

Toplantıda, Genel Sekreter M. Ali Tunçdemir ve Eğitim Sekreteri Abdo Salmanoğlu tarafından Toplu sözleşme tasarısı açıklanmıştır. Taslak üzerinde işçilerle tartışarak çalışmalar sürdürülmüştür.

Toplantı sonunda alınan kararda, bütün cam sanayii işçileri ekonomik ve politik mücadelelerinde kararlı olduklarını belirtmişlerdir.

Grevci IZSAL işçileri.

MEHMET KILINÇ İŞÇİ SINIFININ DÜŞMANLARI İLE AYNI ÇİZGİDE

Petkim-İş Sendikası Genel Başkanı ve DİSK Genel Başkan Vekili Mehmet Kılınç'ın, sosyalizmin ustaları için sarfettiği küfürler ve sosyalist aydınlar hakkında düşünceleri gazetemizin 32 ci sayısında yayınlanmıştı. Bu zatın, Türkiye işçi sınıfının mücadelesine vereceği zararlar hakkında bütün işçileri uyarmıştık.

Mehmet Kılınç, gazetemizin bu yayınından oldukça ürkmüş olacak ki sağda solda gazetemize küfür etmeye başlamış. Herkesin kendisine yakıştırdığı sıfatları, kendisi gazetemize yöneltme gayretleri içine girmiş. Biz, gazetemizi suçlayan bu şahsın gerçekte, DİSK içinde ve genel olarak işçi sınıfı içinde hangi görüşü savunduğunu kendi söyledikleriyle ortaya koyacağız.

«ASGARİ ÜCRET NEDİR NE DEĞİLDİR» başlıklı yazı Petkim-İş sendikasının «ekonomik olaylar ve güncel sorunlar bülteni»nde yayınlanmıştır. (1 Mart 1976. sayı 2). Bu yazıda bir paragraf aynen şöyledir :

«Biz Türk işçileri, yalnız kendi burjuvazimizi değil, batı burjuvazisini ve hatta onlarla uyum halinde olan ve üretimden daha yüksek paylar almayı başarabilmiş batılı işçileri de sırtımızda taşıma durumunda bırakıldık.»

Buna İşçi Davası'nın cevabı şudur: Gelişmiş kapitalist ülkeler işçi sınıfının bütünününü aynı kefeye koyup, kendi burjuvazisiyle uyuşmuştur demek, işçi sınıfının uluslararası dayanışmasını inkâr etmektir. İşçi sınıfının birliğine zarar vermektir. Biz biliyoruz ki bir çok Avrupa ülkesinde işçi sınıfı, burjuvaziye karşı örgütlü siyasi mücadele vermektedir. Uluslararası işçi sınıfı dayanışması görevini yerine getirmektedir. Mehmet Kılınç, biraz rahatı bulunca herkesi kendisi gibi zannetmektedir.

Mehmet Kılınç, bu söyledikleriyle DİSK'le de çelişkiye düşmektedir. DİSK Dergisinin 16 cı sayısında «İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ VE DİSK» başlıklı yazıda şöyle denilmektedir :

«İşçi sınıfı katları içinde işçi sınıfının birliğini en çok zedeleyen sağ sosyal demokratlar ve reformist sendikaların sağ kanat liderleridir Lafa gelince bu baylar, işçi sınıfı içindeki bölünmelerin işçilerin mücadelesini yaralayan büyük bir felâket olduğunu belirtmekten çekinmezler. Fakat meseleyi öyle ortaya koyarlar ki, bu durumdan burjuvaziyi ve oportünistleri sorumlu tutmayıp, suçu sosyalistlerin üzerine atarlar.»

Bu yazıdan anlaşıldığına göre DİSK işçi sınıfının birliğini savunuyor. Peki, ya Mehmet Kılınç neyi savunuyor? İşçi sınıfının birliğini zedeleyen Mehmet Kılınç, DİSK içinde ne arıyor?

«ASGARİ ÜCRET NEDİR NE DEĞİLDİR» başlıklı yazının bir başka yerinde ise şöyle yazılmaktadır :

«Türkiye'de olup bitenler dünyada olup bitenlere çok benziyor. Kapitalist blokla sosyalist blok arasında yumuşama politikasının ardına saklanarak sürdürülen çetin mücadele daha büyük bir devrimci potansiyelin oluştuğu üçüncü dünya ülkelerine karşı ortaklaşa verilmekte. Fakat uyanan Afrika ülkeleri petrol ve ilkel maddeler gibi doğal kaynakları elinde bulunduran ülkelerle bütünleşince Birleşmiş Milletlerde gerçekleştirilmiş olan emperyalist - kapitalist hegemonya kökünden sarsılmaktadır.»

Mehmet Kılınç, sosyalist sistemin savunduğu «yumuşama» politikasını, kapitalist sistemle sosyalist sistemin üçüncü dünya ülkelerine karşı ortaklaşa sürdürdükleri mücadelenin örtüsü olarak değerlendiriyor. Sosyalist sistemle üçüncü dünya denilen az gelişmiş ülkeleri karşı karşıya koyuyor. Ve bu tutumuyla, Sovyetler Birliği ve sosyalist sisteme karşı, maocu görüşle aynı çizgiye düşüyor. Sosyalist sistemin, uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş hareketlerindeki rolünü inkâr etmiş oluyor.

Mehmet Kılınç, bu noktada da DİSK'le çelişkiye düşüyor. DİSK dergisinin 19 cu sayısında «1975 DÜNYA VE TÜRKİYE GENEL DEĞERLENDİRME» başlıklı yazıda şöyle denilmektedir.

«Ağustos'ta Helsinki'de Avrupanın 35 devlet veya hükümet başkanının onayladığı Avrupa Ortak Güvenlik ve İşbirliği Konferansı kararları yumuşama, barış doğrultusunda atılan tarihsel bir adım olarak değerlendirildi. Bir çok burjuva unsurunun, ters akım temsilcilerinin, bilinçlice öne sürdüklerinin tersine yumuşama, teslimiyetin değil, sınıf mücadelesinin daha iyi bir zeminde hızlanmasının koşullarını yaratırken, savaş kışkırtıcılarını en azından geriletti.»

DİSK Dergisi, sosyalist sisteme ve onun yürüttüğü «yumuşama» politikasına sahip çıkarken «ters akım temsilcilerini» de bilinçli olarak bu politikayı saptırmakla suçluyor. Söyledikleri gerçekten de doğrudur. Fakat, DİSK Genel Başkan Vekili Mehmet Kılınç, Petkim-İş bülteninde yazdıklarıyla ters akım temsilcisinden başka birşey değildir. Ters akım temsilcileri ise sosyalizm düşmanının, işçi sınıfı bölücüsünün ta kendisidir. İşçi sınıfı, sosyalizm düşmanlarını, işçi sınıfı bölücülerini mutlaka başından atmalıdır ve atacaktır.

DİSK Genel Başkan Vekili ve Petkim - İş Genel Başkanı Mehmet Kılınç.

İZSAL İŞÇİLERİ DESTEKLENMELİDİR

İstanbul (İşçi Davası) — İstanbul'daki İZSAL Döküm Fabrikası işçileri 4 ayı aşkın bir zamandan beri grevdedir. Gazetemiz muhabirleri ikinci defa grevci İZSAL işçilerini ziyaret ederek görüşmüşlerdir.

— Fabrikanın ürettiği mallardan piyasada mevcut olup olmadığını biliyor musunuz?

— Piyasada bizim ürettiğimiz mallardan kalmamış. Ancak karaborsada var. Tabii karaborsa fiyatları yüksek.

— Bu sahada üretim yapan başka fabrika var mı?

— HAYMAK var. KOÇ'a ait. Piyasada mal kalmayışı nedeniyle o'da mallarına yüzde 70 zam yapmış.

— Sizin patron aynı malı dışarıdan ithal ediyor mu?

— Bizim patronun edip etmediğini bilmiyoruz ama aynı mallar Almanya'dan ithal ediliyor.

— Bu durumun greviniz üzerinde olumsuz etkisi olmuyor mu?

— Oluyor tabii. Ancak bunun önlenmesi için ya hükümetin bu işe el koyması gerekir ki o da bu hükümetin yapacağı iş değil, ya da Almanya'daki işçilerin bizi destekleyerek ürettikleri bu malın Türkiye'ye ihraç edilmesine mani olmaları gerekir. Fakat daha işçi sınıfının Türkiye'deki birliği kurulamamış ki...

— Bu grev süresince kim zarar ediyor?

— Biz ediyoruz, patron ediyor, devlet zarar ediyor.

— Fakat patron ve devlet sizin ürettiğiniz mala hiç bir şey katmıyorlar ki zarar etsinler.

— Patron ve devlet kârdan zarar ediyor. Patron işçinin emeği ile bundan başka iki fabrika kurmuş zaten. Bu işten esas zarar eden bizleriz.

— Bu fabrikada patron olmasa siz üretimi sürdürebilir misiniz?

— Tabii. Patron ne yapıyor ki? Bir müdür tutmuş 10 bin lira maaş veriyor. Biz de bir müdür tutup maaşını verebiliriz.

— Sermayenin en güçlü temsilcilerinden Sakıp Sabancı, Ecevit ve Demirel ile görüşüp her ikisinin de temel fikirlerde anlaştığını söyledi. İşçi asgari ücretleri konusunda birinin «işçi orgeneral maaşı ile işe başlıyor.» diğerinin «bir işçi en yüksek memur maaşı ile işe başlıyor.» dediklerini açıkladı. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

— Ecevit, Demirel, Sabancı bunların hepsi aynı görüşün insanları. Siyasi sahnenin önünde birbirlerine küfür ederler, sahnenin arkasında tokalaşırlar.

— Türkeş hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Türkeş hakkında konuşamam, onun komandoları var, korkuyorum.

— Milliyetçi Cephe hükümeti hakkında ne düşünüyorsun?

— Milliyetçi cephe hükümeti sermayeden yana bir iktidardır. İşçiyi ezmek için herşeyi yapar, yapmaktadır da.

— Şu sıralarda birtakım yolsuzluk haberleri ve suçluları ortaya çıkıp cezalandırılıyor. Bunun sebebi nedir sizce?

— Yahya Demirel'i yakaladılar mesela. Onun yerinde biz olsaydık, hapse götürürken ellerimize kelepçe vururlardı. Kaldıki bir Yahya Demirel ile hiçbir şey hallolmaz. Bu yolsuzluklar bitmez. Bunların açıklanmasında mutlaka bir siyaset vardır.

— Bütün bunların önü nasıl alınır peki?

— Kesin çözüm, işçi sınıfının Millet Meclisine girmesidir.

— Bu güne kadar kimlerden destek gördünüz?

— Diğer yerlerden işçi arkadaşlarımız geldi. Başka da kimse gelip ilgilenmedi. Bir olay olmadan gelmiyorlar zaten. Halbuki çoluk çocuk aç, kiralarımızı ödeyemiyoruz. Ürettiğimiz maldan piyasada kalmadı, karaborsaya düştü. Bundan büyük olay mı olur?

— Patron grevinizi durdurmak için herhangi bir harekete geçti mi?

— Fazlaca bir harekette bulunmadı sayılır. Bir kaç kere buraya geldi. Bir keresinde ağladı. Biz senelerdir ağlıyoruz, o hayatında ilk defa ağlıyor.

— Milliyetçi Cephe hükümeti milyonlarca liralık yatırımlar yapıp iş sahaları açacağını ve memleketi kalkındıracağını söylüyor. Buna ne diyorsunuz?

— Milliyetçi Cephe hükümeti başka fabrika kuracağına bizlerin sorunlarını çözümlemeye çalışıp ta kurulmuş olanları çalıştırsın.

— Sendikanın eğitim çalışmaları oluyor mu?

— Evet, sendikanın binasında bazı çalışmalar oluyor. Bazı arkadaşlar gidip katılıyorlar. Burada müslüman kitaplar var sosyal kitaplar var, isteyen okuyor.

— Grev sırasında işçiler başkaca neler yapıyor?

— Çoğumuz seyyar satıcılık yapıyor, başka yerlerde çalışıyoruz. Başka türlü geçinemeyiz ki. Sendika ücretimizin yarısını veriyor. En az 500 lira ev kirası veriyoruz. Bu durumda başka ne yapabiliriz.

GREVDEKİ BİR İZSAL İŞÇİSİYLE RÖPORTAJ

Bir grevci İZSAL işçisi, gazetemizin İstanbul'daki bürosunu ziyaret etmiştir Bu ziyaret esnasında kendisi ile yapılan röportajı veriyoruz.

— Kaç senelik işçisin, nerelerde çalıştın?

— 15 senelik işçiyim. 10 sene Pertriks'de çalıştım. Son iki senedir İzsal'de çalışmaktayım.

— Grev başladığından beri ne gibi gelişmeler oldu?

— Hiçbir gelişme olmadı. Sendikadan hiç kimse uğramıyor. Grev yerinde eğitim yapılmıyor. Aktüel konularda sohbet yapılmıyor. Sendika tamamen boşvermiş durumda.

— Temsilcilerin her hangi bir girişimi yok mu?

— Hayır. Bu pasif duruma karşı temsilcilerin de her hangi birkarşı çıkışı yok.

— Bu durumda moral seviyesi nasıl?

— Moralimiz iyidir. Ancak bunu sağlayan sebepler başka. Eğitimsizliğin ve ilgisizliğin eksikliğini duyuyoruz. Fakat bu boşluktan yararlanıp arkadaşların çoğu seyyar satıcılığa başladı.

— Bir grev yerinde yaptığınız bu hareket yanlış sayılmaz mı?

— Evet, yanlış. Fakat ne yapabiliriz ki? Eğitim yok, sendikadan bir yetkili gelip grevin gidişatı hakkında bilgi vermiyor. Ayrıca sendika ücretimizin yüzde 50 sini ödemekte. Bu durumda geçinmek için yapacak başka bir şey kalmıyor. Hem bizi grev yerine çeken hiçbir şey yok ki.

— İşçiler grev yerinde nasıl vakit geçiriyorlar?

— Kâğıt oynayarak vakit geçiriyorlar.

— Bir grev gecesi düzenlense nasıl olur?

— Çok iyi olur şüphesiz. Ancak kim yapacak bunu? Bu iş öncülük ister, organizasyon ister. Sendika bile yapmadıktan hatta düşünmedikten sonra.

— İşyerindeki işçilerin siyasi meyli nedir?

— Çoğu Ecevit'çi.

— Peki, Ecevit ve Demirel işçi asgari ücretleri konusunda aynı şeyleri söyleyerek «Bir işçinin ücreti en yüksek memur maaşı ile aynı» veya «Bir işçi orgeneral maaşı ile işe başlıyor» gibi laflar sarfettiler. Bu konuda ne düşünüyorsun?

— Evet bunu bende okudum. Hatta bu açıklamayı sermayenin temsilcilerinden Sakıp Sabancı yapmıştı. Bu sözler her ikisinin de siyasi sahnenin aynı yerinde rol aldıklarını gösterir.

— Meclisteki siyasi parti temsilcileri hakkında ne düşünüyorsun?

— Ben sana birşey söyleyeyim mi arkadaş. Ne zamanki senin benim çocuğum o meclislere girer işte işler o zaman yolunda demektir.

— Bazı solcular «Ne Amerika ne Rusya» sloganı atarak sosyalizm mücadelesi verdiklerini söylüyorlar. Bu konuda ne düşünüyorsun?

— Bir fikrin ifadesi olan bu slogan da kaynaklandığı fikir gibi yanlıştır. Bu aslında sosyalizme karşı çıkmaktır.

— Daha önce grev tecrübeniz var mı?

— Evet. Pertriks'te 1971 yılında 4,5 ay süren bir grevimiz oldu. Ama ne grevdi o. Rüya gibi. Tarihe geçmesi gerekir. Her gün eğitim çalışması yapılırdı. Canlılığı ve seviyeleri yüksek eğitim çalışmaları. Bir sürü grev yeri dolaşmıştık. Oralardaki arkadaşlara moral vermiş, kendi moralimizi de yükseltmiştik.

— Şu anda içinde bulunduğun grevle onun arasında ne fark var sence?

— Ne diyorum arkadaş, o grevin tarihe geçmesi gerekirdi. Şimdiki ise tam tersine Maden İş Sendikası tarihine bir utanç olarak geçebilir.

Yorum

İZSAL Döküm Fabrikasındaki grev dört ayı aşmıştır. Sermaye sahipleri grevler karşısında uzun süre direnen işçileri yıldırmak istemektedir. Bir anlamda grevi, işçilere karşı silah olarak kullanmak istemektedir. İşçiler sermaye sahiplerinin bu hesabını bozmalı, kendi silahlarına sahip çıkmalıdır. Bu herşeyden önce işçilerin sınıf bilincine sahip olmalarıyla mümkündür. En azından Türkiye çapında ortak dayanışma ile mümkündür.

İzsal işçileri, sanayi işçileri arasında yer almaktadır. İşçi sınıfının diğer kitlesine öncülük etme durumundadır. Oysa İzsal işçileri grev sırasında başka işlerle meşgul oluyorlar. İskambil oynayarak vakit geçiriyorlar.

Böyle bir durumda grev başarıya ulaşabilir mi? İşçiler grevden siyasi dersler çıkarabilir mi? Gelecekteki mücadeleleri göze alabilir mi? Ve bu sömürü sisteminden kurtulmak için mücadele edebilir mi?

Bu durumun sorumlusu, işçilerin sınıf eğitimine önem vermeyen sendikacılardır. İşçilerle kaynaşamıyan sosyalistlerdir. Ve işyerinde arkadaşlarını eleştirmeyen sosyalist işçilerdir.

İzsal işçileri grev sırasında mutlaka sınıf eğitimi yapmalıdır. İşçi sınıfının mücadele tarihini okumalıdır. Grevi tartışmalıdır. Günlük siyasi olayları tartışmalıdır. Sosyalist işçiler buna öncülük etmelidir.

Diğer işyerlerinde çalışan işçiler, İzsal işçileriyle dayanışma içine girmelidir. Aynı sendikal çatı altındaki Erdemir işçileri, İzsal işçilerine madden destek olmalıdır. Kendi deneylerini onlara aktarmalıdır. Onların sınıf eğitimine yardımcı olmalıdır. İşçi sınıfı, sermaye sınıfına karşı gücünü birleştirmeden başarıya ulaşamaz.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI NE YAPMALI

16

İSHAK KAFKASLI

dünyada detant

Emperyalist-Kapitalist ülkelerin hükümetleri neden barış içinde bir arada yaşama politikasını kabul etmek zorunda kalmışlardır

KAPİTALİZM TARİHSEL KONTROLÜNÜ KAYBETTİ

Geçen sayıda belirttiğimiz gibi, içinde bulunduğumuz dönemde kapitalist sistem artık dünya politikasına yön verme gücünü yitirmiştir. Sosyalist sistem güçlenmiştir. Dünya politikasında tayin edici güç haline gelmiştir. Bunun için kapitalist ülkelerin «saldırı» gücü zayıflamıştır. Kapitalist sistem «barış» politikasına razı olmak zorunda kalmıştır. Onun razı oluşu, esas olarak sosyalist sistemin güçlenmesinin ve bu yoldaki yorulmak bilmez mücadelesinin bir sonucudur.

SOSYALİST SİSTEMİN GÜCÜ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri L. Brejnev bir konuşmasında şöyle demiştir:

> «Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, artık uluslararası ilişkilerin temelden değiştirilmesinin ön koşulları öncelikle burada, Avrupa'da ortaya çıkmıştır. İyi komşuluk ilişkilerinin kurulmasının ve farklı toplum düzenlerine sahip ülkelerin «barış içinde yanyana varolma» ilkesine dayanarak, karşılıklı yararlar sağlıyarak birlikte çalışmalarının yolu açılmıştır. Sovyetler Birliği ise kurulduğu günden beri bu yolu savunagelmiş. Eğer bu görev bugün pratik çalışmalar içinde yerine getiriliyorsa, o zaman şunu açıkça belirtmeliyiz: Biz bu başarıyı dünya sosyalizminin güçlenmesine ve sosyalist ülkelerin artık ölçülemiyecek kadar artan önemlerine ve etkilerine borçluyuz.» (1)

Gerçekten sosyalizm, dünya politikası ve uluslararası ilişkilerde sürekli olarak güç kazanmaktadır. Sosyalizm dünya ekonomisi ve dünya ekonomik ilişkilerinde, bilimde, teknolojide ve kültür planında durumunu gittikçe kuvvetlendirmekte ve kabul ettirmektedir. Sosyalist ülkelerin dünya sanayi üretimindeki payı 1937 yılında yüzde 10'du. Bu pay 1950 de yüzde 20'ye ve 1972 yılında yüzde 39'a çıkmıştır. Bugün ise dünya sosyalist sistemi dünya sanayi üretiminin yarıya yakın kısmını üretmektedir.

Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin artan ekonomik güçleri kadar askeri güçleri de artmıştır. Bugün artık Amerika en güçlü silahların sahibi değildir. Ve silah üstünlüğüne dayanarak sosyalizmi geriletme imkânı kalmamıştır. Kaldı ki artık askeri gücün dış politikada etkin bir araç olarak kullanılma imkânı da kalmamıştır. Günümüzde güç ve etkinlik giderek ülkelerin zenginliği ve teknolojik düzeyine bağlı hale gelmektedir.

Sosyalist ülkelerin ekonomi, teknik ve sosyal alandaki başarıları artık kapitalist ülkeler tarafından gizlenemez hale gelmiştir. Dünya çapındaki haberleşme araçları nekadar kapitalistlerin kontrolünde olursa olsun yine sosyalizmin başarılarını gizliyemez hale gelmiştir. Örneğin Türkiye'de gece gündüz sosyalizme küfür eden bir siyasi iktidar var. Radyo ve televizyon onun kontrolünde. Fakat bu televizyon dünya çapında spor karşılaşmalarını verdiği zaman mecburen sosyalist ülkelerin başarılarını ilân etmek zorunda kalıyor. Dünya politikasının her alanında sosyalist ülkelerin gücü kendini gösterdiği zaman mecburen bunun sözünü ediyor. Bütün bunlara ilaveten turist olarak sosyalist ülkelere gidenler, çalışan insanların oralarda nasıl yaşadıklarını kendi gözleriyle görüyorlar. Ve kapitalistlerin sosyalizme karşı yaptıkları propagandaların nekadar asılsız ve yalan olduğu her gün biraz daha ortaya çıkıyor. Bu durum kapitalist ülke yöneticilerinin, halkı, sosyalist ülkelere karşı kışkırtma şansını azaltıyor. Bu ise, soğuk savaş politikasını temellerinden sarsıyor. İnsanlar «barış» istiyor. Sosyalizmin saldırganlığına inanmıyor. Bunun yalan olduğunu anlıyor.!

BARIŞTAN YANA OLAN GÜÇLERİN MÜCADELESİ

Kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı ve onun öncülüğünde hareket eden demokratik güçlerin «barış» mücadelesi her geçen gün güç kazanıyor. İşçiler «silahlanma» yarışına karşı çıkıyor. Silah tekelleri ve sermaye sınıfı dışındaki bütün sınıf ve katlar «savaşlara» karşı çıkıyor. Vietnam savaşı sırasında Amerikan halkı yıllarca bu savaşın durdurulması için kendi hükümetine karşı mücadele etti. Ve bugün Amerikan Hükümeti yöneticileri eskisi gibi kolayca sağa - sola asker yollıyamıyor. Hatta silah bile yollıyamıyor. Angola'ya müdahale edemedi. Angola'nın güneyinde bulunan Güney Afrika'daki gerici ve ırkçı hükümete yardım edemiyeceğini de şimdiden açıklamak zorunda kaldı. Bütün bunlar oy kaygusu içinde bulunan hükümetleri ve muhalefet partilerini «barış» politikasını kabul etmeye zorluyor.

ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞLARININ BAŞARISI

İçinde bulunduğumuz çağ, kapitalizmden - sosyalizme geçiş çağıdır. Nasıl bundan evvel krallıklar yıkılmış yerini cumhuriyet idareleri almışsa, şimdi de kapitalist hükümetler yıkılmakta yerlerini sosyalist demokrasiler almaktadır. Hiç bir güç tarihin bu genel akışını değiştiremez. Artık çok üstün askeri güçlerin bile tarihin bu akışını değiştiremiyeceği ortaya çıkmıştır. Örneğin ikinci dünya savaşı dünyanın tek sosyalist ülkesini ortadan kaldıramadı. Tam tersine bir çok ülkede sosyalist iktidarlar kuruldu. Kore savaşı, Kuzey Kore Demokratik Halk Cumhuriyetini yıkamadı. Vietnam savaşı, Kuzey Vietnam Halk Cumhuriyetini yıkamadı, tam tersine Güney Vietnam'da da Halk Cumhuriyetinin kurulmasına yol açtı. Çağımızda artık, silahlı güçlere dayanılarak tutarlı politik amaçlar yürütülememektedir. Vietnam savaşı başında Amerika başkanı Kenedi, «akıntıya karşı duracağını» yani ulusal kurtuluş hareketlerini bastıracağını iddia ediyordu. Ancak, bu iddia, herkesin bildiği gibi başarısızlığa uğradı. Amerika'nın yarım milyonluk ordusu ve çok üstün silahlarıyla tarihin kendi doğal gelişmesini durduramıyacağı ortaya çıktı. En sonunda bizzat emperyalist ülke yöneticileri bu gerçeği kabul etmek zorunda kaldılar. Eski Amerikan savunma bakanı Şilezinger (Schlesinger) şunları söyledi:

> «Vietnam bize yirminci yüzyılın ikinci yarısında silahlı beyaz adamların artık üçüncü dünya devletlerinin geleceğini tayin edemiyeceğini öğretti... Dünyada var olan bütün sorunlar askeri sorunlar değildir ve askeri güçler, çoğu kez ulusal güçlerin en etkin olanı da değildir. (2)

ASKERİ GÜÇ POLİTİKASININ İFLASI

Kapitalist ülkelerdeki yönetici sınıflar, politik anlayışlarını bir takım insani duygu ve düşüncelerle değiştirmemişlerdir. Kendi maddi çıkarları icabı değiştirmişlerdir. Bunlar nelerdir?

Bir kere Amerika, artık en güçlü silahların özellikle nükleer (atom) silahlarının tek sahibi değildir. Sovyetlerin bu alanda elde ettiği başarılar, Amerika'nın atom silahına dayanarak yürüteceği politikayı imkânsız hale getirmiştir.

Askeri güce dayalı politika son dönemlerini yaşamaktadır. Askeri güç artık politik yönden geçerli bir araç olmaktan çıkmaktadır. Bilim ve teknikte yapılan devrim, askeri gücü en üst zirvesine ulaştırdı. Şimdiye kadar yapılan nükleer (atom) bombalar dünya üzerindeki bütün kadın, çoluk, çocuk herkesi mahvetmeye yeterlidir. Bunun üzerine yeni yeni silahlar ilave etmek, silahı bir tehdit aracı olmaktan çıkarmıştır. Zaten olacağı kadar olmuş, onun üstüne yenileri ilave etmek artık kimseyi ayrıca korkutmuyor. Daha doğrusu korkuya bir ilave yapmıyor. Bir dünya savaşı daha şimdiden yeteri kadar korkunç bir duruma geldi. Sovyet iktidarının önderi Lenin, daha 1918 yıllarında, modern teknolojinin savaşın tahrip edici gücünü bir hayli arttırdığına değinmiş ve şöyle demişti: «Zaman gelecek savaşın bu tahrip edici gücü öylesine artacak ki, savaş yapmak tamamen imkânsız hale gelecek.»

Bunlara rağmen başta Amerika olmak üzere emperyalist ülkelerin yönetici sınıfları daha mükemmel atom silahları yapmak için uğraşıyorlar. Böylece kapitalizmin çöküşünü engelliyeceklerini sanıyorlar. Fakat silahlanma çok büyük ekonomik harcamaları gerektirdiğinden kötü sonuçlar vermeye başladı.

Bir kere, bilim ve teknolojideki gelişmeler dolayısıyla yapılan her yeni silah, bir öncekinden daha kısa ömürlü oluyor. Bu durum silahların güvenliliğini büyük ölçüde azaltıyor. Artık silahlar eskidiği için değil, modası geçtiği için çöp tenekesine atılıyor ve yerine yenisi konuluyor. Uçaklar, gemiler, tanklar daha bir kaç sene kullanılmadan modası geçiyor. Daha ileri teknikte yapılanlarla değiştiriliyor. Bu durum her yeni silah için yapılan harcamaları iki misli arttırıyor. Ve bunun sonucu olarak bir yere kadar kapitalizmin bunalımına bir çare olarak kullanılan silah sanayisi, bir noktadan sonra ekonomiyi bozan bir durum alıyor.

Bir çok Amerikan politikacısı hâlâ askeri alanda gerçekleştirilecek teknik bir gelişme ile silahlı güçlerin politikada kullanılabileceğini sanmaktadır. Fakat artık değişen dünya güç dengesi, emperyalistlerin, amaçlarına askeri yollardan ulaşma çabalarına önemli bir engel teşkil etmektedir.

Silahlanmayı protesto eden Belçika işçileri.

POLİTİK DETANT - ASKERİ DETANT

Bir tarafta silahlı güçler gittikçe etkisiz hale gelmektedir. Silahlı güçlerin politik amaçlar için kullanılması imkânı gün geçtikçe azalmaktadır. Buna karşılık, diğer taraftan bazı alanlarda oldukça hızlı silahlanma yarışı sürmektedir. Bu bir çelişkidir. Çelişkinin bir yanı «politik» »detanttır. Politik detant yani «anlaşmazlıkların barışçı yollardan çözümlenmesi» ve «kapitalist sistem ile sosyalist sistemin barış içinde bir arada yaşaması» gün geçtikçe gelişmektedir. Buna karşılık çelişkinin diğer yanı olan «askeri detant», gelişimin gerisinde kalmaktadır. Bu çelişkinin giderilmesi, askeri alanda detant sağlanması gerekir. Brejnev şöyle söylüyor: «Eğer detant ve barışın güvenilir olmasını istiyorsak, silahlanma yarışının durması gerekir.»

Bu, oldukça önemli bir husustur ve gerçekten böyle olması gerekir. Silahlanma yarışı, uluslararası politik atmosferi bozmakta ve detantın sağlamlaşmasını engellemektedir. Askeri alandaki teknik gelişmeler, barış için bazı tehlikeler doğurmaktadır.

Sovyet dış politikasının ideali, genel ve topyekün «silahsızlanmaya ulaşmaktır. Bu yol, elbette uzun bir yoldur ve bu işin başarılması hiç de kolay değildir. Fakat şimdiden gerçek bir silahsızlanma doğrultusunda bazı gelişmelerin ortaya çıktığı görülmektedir. SALT görüşmeleri (3) adı verilen «silahsızlanma» görüşmeleri her şeye rağmen bazı başarılar sağlamıştır. Dünya sosyalist siteminin ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin bütün gücüyle «silahsızlanma» için mücadele etmesi bugün birinci görevdir.

KAPİTALİST EKONOMİNİN BUNALIMLARI

Kapitalist sistem içindeki sermaye sınıflarının önemli bir kesiminin ekonomik çıkarları, «soğuk savaş» politikasıyla zıtlaşmaya başlamıştır. Bunlar, sosyalist ülkelerle barış içinde bir arada bulunmayı ve sosyalist ülkelerle ekonomik ilişkilere girmeyi kendi çıkarlarına daha uygun bulmaktadırlar.

Sovyetler Birliğinde parti üyesi ve bilim adamı A. Roumiamtsev bu konuda şunları söylüyor: (4)

> «Burjuvazinin ideolojik konumları ve siyasal niyetleri ne olursa olsun, uzun vadede her zaman için, ondan daha güçlü ve onun eylemlerine yön veren bir güç vardır. Bu da ekonomidir, ekonomik çıkarlardır. Uluslararası işbölümünün getirdiği üstünlükler gibi çok önemli bir faktörü de buraya eklemek gerekir. Dolayısıyla, Lenin'in dediği gibi, bütün diğer koşulların dışında, ekonominin kendisinin dünya burjuvazisini sosyalist ülkelerle ekonomik işbirliği yapmaya zorladığını unutmamak gerekir.»

Kapitalist sistem büyük bir ekonomik bunalıma girmiştir. Bir yanda üretilen mallar alıcı bulamamakta, diğer yanda milyonlarca işçi, işsiz kalmaktadır. Kapitalizm kendine yeni pazarlar aramaktadır. Parasını işleteceği yerler, ürettiği malları satacağı pazarlar. Bütün bunlar, kapitalist ülkeleri, sosyalist ülkelerle daha geniş ekonomik ilişkilere girmeye zorlamaktadır. Büyük bir Amerikan şirketinin yöneticisi Sovyetler Birliği ile 8 milyar doları bulan bir ticari anlaşma imzaladıktan sonra şunları söylemiştir: (5)

> «Biz iş adamları için böylesine uzun süreli ve geniş alanlı bir anlaşmayı imzalamak demek, barış içinde yan yana yaşama ilkesini onaylamak demektir. Çünkü ticaret anlaşmalarının ülkelerimize karşılıklı yarar sağlayabilmesi için, devletlerimiz arasında sürekli bir barış olmalıdır.»

KAPİTALİZMİN İÇ VE DIŞ ÇELİŞKİLERİ

Kapitalizm, rekabete dayanan ve kâr için üretim yapılan bir toplumsal düzendir. Bu durum bir kapitalist ülkenin kendi içinde geçerli olduğu kadar, kapitalist ülkeler arasında da geçerlidir. Aynı sistem içinde olmakla beraber kapitalist ülkeler arasında kıyasıya bir rekabet vardır. Çağımızda kapitalist sistem üç ana güç merkezi halinde görülmektedir. Amerika - Avrupa Ortak Pazarı ve Japonya. Ayrıca Ortak Pazar içindeki ülkeler arasında da rekabet vardır. Fransa - Batı Almanya ve İngiltere arasında ekonomik rekabet sürmektedir. Bu güç merkezleri ve kapitalist ülkeler, dünya pazarları ve yatırımları için gerekli para konusunda rekabete girince, her biri kendi başının derdine düşmek zorunda kalmıştır. En başta Amerika, bütün kapitalist dünyanın askeri yükünün yalnız kendisi tarafından karşılanmasına karşı çıkmaya başlamıştır. Amerika silahlanma çalışmalarına büyük paralar harcarken, diğer sanayi kollarında dünya pazarlarını rakiplerine kaptırmıştır. Hatta kendi iç piyasasını bile rakiplerine kaptırmıştır. Bugün Alman ve özelikle Japon malları Amerikan pazarlarını doldurmuştur. Bu durum karşısında Amerika, diğer kapitalist ülkelere askeri harcamalara katılmalarını söylemiştir.

Bütün bunlar, başta Amerika olmak üzere kapitalist ülkeleri «soğuk savaş» politikasından ayrılmaya zorlamıştır. Ekonomik sıkıntılarını gidermek için sosyalist ülkelerle ekonomik ilişkilere girmeyi kendileri için daha hayırlı bulmaya başlamışlardır. Örneğin İtalyan Fiat otomobil firması, Sovyetler Birliğinde yılda 600 bin araba imâl edecek bir fabrika kurmuştur. Amerikan ve Japon şirketleri Sovyetler Birliğinde doğal gaz yataklarını işlemek için milyarlarca dolar tutarında anlaşmalara girmişlerdir. Çünkü buna mecburdurlar. Ayakta kalabilmek için bunları yapmaya mecburdurlar. Türkiye tarihinin en büyük yatırım anlaşmalarını Sovyetler Birliği ile yapmaktadır. Siyasi iktidarlar nekadar gerici olurlarsa olsunlar ekonomiyi ilerletmek hatta ayakta tutabilmek için bu yatırımları gerçekleştirmeye mecburdurlar. Türkiye sanayisi elektriksizlikten işlemez hale gelince mecburen Bulgaristan'dan elektrik alınmıştır. Bu örnekler bir hayli çoğaltılabilir.

Kapitalist ülkeler kendi içlerindeki çelişkileri geçiştirebilmek için de sosyalist ülkelerle barış içinde bir arada yaşamak zorunda kalmaktadırlar Bir kere kapitalist ülkeler işçi sınıfı ve emekçi sınıfları artık kesin olarak savaşlara karşı çıkmaktadır. İkincisi, kapitalist ülkeler sermaye sınıfları, kapitalist ekonomilerini ayakta tutmak için sosyalist ülkelerle ilişkiye girmek zorunda kalmaktadırlar.

Sonuç olarak diyebiliriz ki kapitalist sistem içindeki ülkeler politik, askeri ve ekonomik bakımdan, sosyalist sisteme dahil ülkelerle «barış içinde yaşama» politikasını kabul etmek zorunda kalmışlardır. Ve bu noktadan itibaren «detant» (yumuşama) politikasını kendi çıkarlarına uygun bir şekilde kullanmak için çaba sarfetmektedirler. Sosyalistler de bu değişikliği bilmek ve ona göre yeni mücadele yolları bulmak zorundadırlar.

GELECEK SAYI:
DETANTIN KAPSAMI VE SAPMALAR

---

1 — Lenin'in «Barışçı yanyana yaşama» ilkesi ve bazı itirazlar. İlke dergisi, sayı: 24, sayfa: 31
2 — Georgi Arbaton, Kuvvet Politikasının Çıkmazı
3 — İşçi Davası, sayı: 10
4 — İki Dünya sistemi arasındaki yarışma - Ürün dergisi, sayı: 18, sayfa: 64
5 — İlke dergisi, a.g.y.

İŞÇİ DAVASI

ZONGULDAK'TA ATÖLYE İŞÇİLERİ ELLİ BİN İŞÇİYİ MÜCADELEYE ÇAĞIRIYOR

ATÖLYE İŞÇİLERİ NE YAPMALI

EKİ Merkez Atölyelerindeki işçilerin attığı adım çok önemlidir. Bu adım Zonguldak maden işçilerinin mücadelesinde bir dönüm noktası olabilecektir. Bu adım elli bin işçinin haklarına kavuşma mücadelesine hız katabilecektir.

Atölye işçileri henüz mücadelenin başındadır. Şimdilik yaptıkları sadece bir çıkıştır. Atölye işçilerinin mücadelesinin hedefine ulaşması için daha çok uğraşmaları gerekiyor. Atölye işçilerinin mücadelesini kırmak ve bölmek isteyenler çıkacaktır. Sermaye sınıfının açık veya gizli olarak hizmetçiliğini yapanlar işçilerin karşısına çıkarılacaktır. Atölye işçileri, bütün işçi sınıfı düşmanlarına karşı mücadelesinde çok dikkatli olmak zorundadır.

ATÖLYE İŞÇİLERİNİN ÖZELLİĞİ

EKİ (Ereğli Kömürleri İşletmesi)'nde elli bin işçi çalışıyor. Bu işçiler değişik yerlerde çalışıyor ve değişik işler yapıyor. Ama hepsinin çıkarları ortaktır. Hepsinin dertleri aynı kaynaktan doğar. Bütün işçiler sömürü ve baskı altındadır.

Elli bin işçinin mücadelesinde öncülük görevi atölye işçilerine düşüyor. Atölye işçilerinin sahip olduğu özellikler, onlara öncülük görevini yüklüyor.

Zonguldak işçilerinin çoğunluğu yeraltında çalışan maden işçileridir. Maden işçileri çok ağır şartlar altında çalışırlar. Hayatları her an tehlikededir. Ocaklarda iş emniyeti olmadığı için sık sık arkadaşlarını kaybederler. Sık sık iş başında yaralanırlar ve sakat kalırlar. Sağlık durumları devamlı kötüye gider. Eceliyle ölen maden işçisine kolay kolay rastlanmaz. Bu kadar eza, cefa çeken maden işçileri, üstelik, ezilirler ve küçümsenirler. Maden işçileri hep haksızlığa uğrarlar. Ama kendilerini koruma bakımından da zayıf kalırlar. Bu işçilerin bilinç seviyeleri çok düşüktür. En önemlisi, bu işçilerin henüz köyleriyle bağları kopmamıştır. Maden işçileri bir süre ocakta çalışırlar, bir süre köylerine giderler. Bu yüzden «yarı işçi - yarı köylü» bir özellik taşırlar. Çoğu defa köylülük yanları daha ağır basar. Bunlar bir türlü topraktan kopamamıştır. Ocaklarda çalışırken köydeki evlerini ve topraklarını düşünürler. Bu nedenle de mücadeleleri zayıf kalır. Aslında hepsi sömürüldüklerini ve ezildiklerini bilir. Ama kararlı ve sabırlı bir bütün oluşturamazlar. Zaman zaman çok hiddetli çıkışlar yaparlar. 1965 ve 1968 olaylarında olduğu gibi bütün kin ve nefretlerini ortaya koyarlar. Fakat «kendiliğinden» bir özellik taşıyan bu çıkışlar neticeyi değiştiremez. Olaylar sert bir şekilde bastırılır ve haksızlıklar eskisi gibi devam eder.

EKİ'ye bağlı atölyelerde, şantiyelerde, karayollarında, demiryollarında çalışan işçilerin durumu ise başkadır. Onlar işçi olduklarını bilirler ve kabul ederler. İşçi gibi yaşarlar ve işçi gibi düşünürler. Bu işçilerin mücadeleye katılmaları daha kolay olur. Onlar sermaye sınıfına karşı mücadele etmekten başka çıkar yol olmadığını görmüş ve anlamıştır.

İşte atölye işçilerine öncülük görevi bundan düşüyor. Elli bin işçinin mücadelesinin başını çekme görevi bunun için atölye işçilerine düşüyor. Atölye işçileri genellikle vasıflı işçilerdir. Çalışma ve yaşama şartlarını anlama bakımından daha şanslıdırlar. Atölye işçileri ekonomik ve politik olayları takip etme bakımından daha şanslıdırlar. Atölye işçileri sahip oldukları yetenekleri elli bin işçinin ortak çıkarları için kullanmak zorundadır.

ATÖLYE İŞÇİLERİ NE YAPMALI

Atölye işçileri mücadeleyi baştan sona kadar peşini bırakmadan yürütmelidir. Bütün işleri kendi aralarından seçtikleri «İşçi Komisyonu»na bırakmamalıdır. Görev verdikleri arkadaşlarını sürekli denetim altında tutmalıdır. Onlardan sürekli bilgi almalıdır. Atölye işçileri seçtikleri bu arkadaşlarını işçi düşmanlarına karşı korumalıdır. Onlara yapılmak istenen baskılara karşı koymalıdır. Öncü arkadaşlarını hiç bir zaman yalnız bırakmamalıdır.

Atölye işçileri mücadelenin sadece atölye ile kalmayacağını bilmelidir. Atölye işçileri mücadeleyi başarıya kavuşturmak için bütün bölgelerdeki işçileri mücadeleye katmaya çalışmalıdır. Üzülmez'deki, Dilaver'deki, Çaydamar'daki, Kozlu'daki, Kandilli'deki, Gelik'teki, Karadon'daki, Kilimli'deki ve Amasra'daki bütün işçileri mücadeleye katmaya çalışmalıdırlar.

Elli bin işçinin kararlı ve disiplinli mücadelesini kimse durduramaz. İşçi sınıfından yana bir gazete olarak, Zonguldak işçilerinin mücadelesini gücümüzün yettiğince duyurmaya ve desteklemeye çalışacağız. Şimdilik, sözlerimizi Atölye işçilerinin taslağındaki cümle ile bitiriyoruz :

BÜTÜN İŞÇİLER SÖZLEŞME İÇİN GÖREV BAŞINA!..

İŞÇİ DAVASI

GAZETENE SAHİP OL

İŞÇİ DAVASI: İşçilerin haftalık ekonomi ve politika gazetesi. Sahibi: Yıldırım Eryılmaz / Sorumlu müdür: Şengül Karademir / Yönetim yeri: Nizam cad. Birlik iş hanı, kat: 3, No: 311 - ZONGULDAK. / Yazışma adresi: P.K. 68 - Zonguldak / Tel: 3886 / İstanbul bürosu: Alemdar mah. Çatalçeşme sok. Atalay iş hanı, No: 27, Cağaloğlu - İSTANBUL / Abone: altı aylık 25 TL yıllık: 50 TL / Yabancı ülkeler için abone ücreti üç katıdır / Dizgi: BAŞARAN Matbaası / Baskı : UFUK Matbaası / Telefon : 26 43 09 - Cağaloğlu - İst.

Ereğli Kömürleri İşletmesi (E.K.İ.) Merkez Atölyelerinde çalışan işçiler bugünlerde sıkı bir hazırlık yapıyor. Atölye işçileri kendi aralarında bir toplu sözleşme taslağı hazırlamaya çalışıyor. Bu amaçla, atölye işçileri kendi içlerinden bir komisyon seçtiler. Sekiz işçiden oluşan bu komisyona bütün atölye işçilerinin isteklerini toparlama görevini verdiler.

Öncü atölye işçileri hemen işe koyuldular ve arkadaşlarının isteklerini tespit etmeye başladılar. Öncü işçiler sözleşme konusundaki görüşlerini EKİ de çalışan bütün işçilere duyurmaya çalışıyor. Elli bin işçiye seslenmek üzere öncü işçiler bir taslak hazırladılar. «Giriş» ve «İstekler» diye iki bölüm halindeki bu taslağı aşağıda yayınlıyoruz.

Elli Bin maden işçisini mücadeleye çağıran öncü Atölye işçileri işyeri kapısında görülüyor.

ATÖLYE İŞÇİLERİNİN SESLENİŞİ

İşçiler, arkadaşlar,

Bizler EKİ Merkez Atölyelerinde çalışan işçileriz. Bu yıl Temmuz ayında yapılacak yeni Toplu Sözleşme konusundaki görüşlerimizi anlatmak istiyoruz. EKİ de çalışan 50 bin işçi arkadaşımızı birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz.

İşçiler, arkadaşlar,

Bu güne kadar ki sözleşmeler bize layık değildi. Aslında 50 bin işçi olarak bizler çok önemli bir iş yapıyoruz. Bütün Türkiyenin maden kömürü ihtiyacını bizler karşılıyoruz. Kimimiz yer altında çalışıyor, kimimiz yer üstünde çalışıyoruz. Ancak hepimizin çalışması sonunda yılda 5 milyon ton kömür çıkarıyoruz. Fabrikalar bu kömürle işletiliyor. Vapurlar, trenler bizim kömürümüzle işliyor.

Hem bu kadar önemli bir iş yapıyoruz. Hem de çok ağır şartlarda çalışıyoruz. Her gün arkadaşlarımız yaralanıyor, ölüyor.

İşçiler, arkadaşlar,

Bu kadar eziyet görüyoruz. Bu kadar fedakârlık yapıyoruz. Ama ücretimiz az. Sosyal haklarımız az. İş güvenliğimiz yok. Kısacası ne insan gibi çalışıyoruz, ne de insan gibi yaşıyoruz. Bütün bunların sebebini iyi anlamalıyız. Bu güne kadar ki sözleşmeler hep bizden habersiz yürütüldü. Bizim adımıza 3-5 sendikacı karar verdi. Bizim haklarımızı işveren'e yedirdiler. Onları bizim için çalışmaya zorlayamadık. Sendikamıza sahip çıkamadık.

İşçiler, arkadaşlar,

Artık haksızlığa karşı çıkalım. Sendika yönetimine ağırlığımızı koyalım. Sendikacıları başı boş bırakmayalım. Kendi sözleşmelerimizi kendimiz hazırlıyalım. Bizler mücadele etmezsek haklarımızı alamayız. Bunu kafamıza koyalım.

Bu yeni sözleşme için hepimize görevler düşüyor. Bu sözleşme için hepimiz çalışalım. Bütün isteklerimizi ortaya koyalım. İsteklerimizi duyuralım. Sendikacılar bizim adımıza kapalı kapılar ardında karar veremesinler. Çalışan biziz. Sözleşme için kararı da biz vermeliyiz. Sendikacılardan günü gününe haber sormalıyız. Sözleşmeyi başından sonuna kadar Zonguldak'ta yaptırmalıyız. Çoğumuz evet demeden hiç bir madde kabul edilmesin.

İşçiler, arkadaşlar,

Merkez Atelyelerinde çalışan işçiler olarak isteklerimizi tesbit ettik. Biz diyoruz ki, bütün bölgelerdeki arkadaşlarımız da bizim gibi hazırlık yapsın. Daha sonra bütün bölgelerdeki arkadaşlar biraraya gelsin. En sonunda hepimizin ortak görüşlerini bildiren bir sözleşme taslağı ortaya çıksın. Ve bu taslağımızı sonuna kadar savunalım. Sendika yöneticilerine bu taslağı kabul ettirelim. İsteklerimizi işverenden almak için hepimiz beraberce mücadele edelim.

İşçiler, arkadaşlar,

Biz işçiler birleşirsek yıkılmaz bir güç oluruz. Kimse birleşen işçilere baskı yapamaz. Yapamayız, edemeyiz demiyelim. İşçi sınıfının gücüne inanalım. Hep beraber meselemize sahip çıkalım. İşçilerin gelip gittiği her yerde bu meseleyi konuşalım. Kahvelerde, lokallerde, bu meselemizi tartışalım.

Biz 50 bin İşçi el ele verirsek yenemeyeceğimiz hiç bir zorluk yoktur.

ATÖLYE İŞÇİLERİNİN İSTEKLERİ

E.K.İ. Merkez Atölyesindeki öncü işçiler, hazırlık çalışmalarının başında şu istekleri tespit ettiler :

İşçiler, arkadaşlar!.

Bizce yeni sözleşmemizde şu istekler yer almalıdır :

● İş güvenliği sağlansın. Disiplin kurulu kararı olmadan hiç bir işçi işten atılmasın. Disiplin kurulunda işçi üyeler çoğunlukta olsun. İş yeri temsilcisi kabul etmeden hiç bir işçi başka işe verilmesin. Başka yer'e gönderilmesin. Para cezası yapılmasın.

● İşçi sağlığına önem verilsin. İşyerlerindeki doktor sayısı artırılsın. Amelebirliği hastanesi çalışmaya devam etsin. Ocaklarda emniyet tedbirleri alınsın. Emniyetsiz yerlerde işçi çalışmasın.

● Muvakkat işçi çalıştırılması kaldırılsın.

● Akort, kesene, fazla mesai işçilerin isteğine bırakılsın.

ÜCRETLERİMİZ VE SOSYAL HAKLARIMIZ ARTSIN

Bizce artışlar şöyle olsun :

● Asgari ücret 100.—TL olsun.

● Gündeliklere herkes için 120.—TL. zam yapılsın.

● Şirket evinde oturmayanlara en az 500 lira kira tazminatı verilsin.

● İkramiyeler yılda 6 maaş olarak verilsin.

● Kıdem tazminatı her yıl için 75 gün üzerinden ödensin.

● Hafta tatili iki güne çıkarılsın.

● Kadın işçilerin doğum izni iki misline çıkarılsın.

● Her işçiye senede 5 ton kömür ve 500 kilo odun verilsin. Taşıma ücretini işveren ödesin.

● İşçilerin sanat ve ağırlık zamlarına 10 lira eklensin.

● Vardiyalı işçilere yüzde 30 gece zammı verilsin.

● Fazla mesailer yüzde yüz zamlı ödensin.

● Ölen işçilerin ailesine on maaş ölüm yardımı yapılsın. Ölen işçilerin ailesine ve çocuğuna iş verilsin.

● İşçinin aile fertlerinden birinin ölümü halinde on gün ücretli izin ve 2500 lira ölüm yardımı verilsin.

● İşçilere doğum yardımı olarak 1000 lira ve 5 gün ücretli izin verilsin. Her çocuk için ayda 200 lira verilsin.

● Evlenen işçilere 10 gün ücretli izin ve iki maaş evlenme yardımı verilsin.

● İşçinin okuyan çocukları için ilkokulda 250 lira, ortaokulda 400 lira, yüksek okulda 600 lira verilsin.

● Ücretli izinlerin tabanı 30 günden başlasın.

● Dini bayramlarda 2000 lira harçlık verilsin.

● İki yılda bir palto, yılda bir çift ayakkabı (dışarısı için) verilsin. Elbisenin dikiş ücretini işveren ödesin.

İsteklerini böylece tespit eden öncü işçilerin taslağı şu cümlelerle bitiyordu :

«BİZİM TESPİT ETTİĞİMİZ İSTEKLER BUNLAR. BUNLARI HEP BERABER TARTIŞALIM. SONUNDA ÇOĞUMUZUN KATILDIĞI BİR TASLAK ORTAYA ÇIKARALIM.»

DÜZELTME

Gazetemizin geçen hafta çıkan 52 ci sayısında bir yanlışlık yaptık. **«Ereğli'de Sendika Seçimlerine İşveren de Karıştı»** başlıklı haberimizin bir yerinde şöyle demiştik: **«Ünite temsilcisi seçimi yapılan dokuz lokalden altısında sosyal demokratların öncülük ettiği liste, üçünde ise sosyalistlerin öncülük ettiği liste kazandı. Sonunda, sosyal demokratlar daha ağır basmış oldu.»** Haberin burası doğruydu. Ama biz şunu da eklemiştik: **«Bütün lokallerin oyları toplanınca sosyalistlerin listesinin toplam olarak daha fazla oy topladığı görülüyor.»** İşte yanlış olan burasıydı. Kesin sonuçlar açıklanınca gerçekten dişe diş mücadele veren iki listeden sosyal demokratların listelerinin daha fazla oy toplamış olduğu ortaya çıktı. Sayılar konusunda ki yanlışı düzelterek açıklarız.